

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 3 • Perjantaina 8. helmikuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

Terva tuoksui, makkarat paistuivat ja vanhan ajan hiihtokilpailun tunnelma valtasi Juvan ulkoilualueen lauantaina, kun Perinnesuksihiihtoon valmistautuvat kilpailijat pyörivät lähtöalueella.

Hiihtoasuina ei näkynyt varalaa nuolevia ja joka lihaksen esille tuovia hiihtotrikoita, vaan villapaidat, karvareuhkat, lapaset ja kaulahuivit pukivat hiihtäjiä. Vauhtikaan ei ollut ihan nykyaikaa, mutta eihän tänne oltukaan tultu sekunneista hiihtämään, viimeinen puserrus jäi tekemättä ja ilo hehkui hiihtäjien kasvoilta.

- Loimaan Perinnesuksen talkooporukka toimi hiihtojen järjestäjänä ja osa hiihtäjien varusteista löytyi myös Perinnesuksen hallinnoimasta Suksimuseosta, kertoi tapahtuman tiedotuksesta vastannut sakkijärveläisjuurinen Jouko Pukki, joka hehkuttaa päivän menestystä. – Meni hyvin, oi-

Jatkuu sivulla 8

Perinnesukset suihkivat Loimaalla

Manu-suksivoi-
detta ei löydy
Suomen Hiihto-
museostakaan.
Kuvat: Jouko
Pukki

Muistatko
nämä siteet?

"Suomen sotilas" Jukka Heinonen kirittää nauravaista Irma Raitasta.

27 kertaa Finlandia-hiihdon hiihtänyt Martti Repo lahjoitti suksimuseolle sukset, joilla Finlandia-hiihto oli suksittu vuosina 1979-84.

Pelkkä tervaus ei riitä, tervatut suksen pohjat pitää paahtaa, jotta terva pysyisi suksen pohjissa, neuvoo Juho "Jussi" Poskiparta.

Tervausnäytöstäkin pitänyt Jussi Poskiparta vetää letkaa, Markku Ahokas 4. takaa päin puna-mustassa kaulaliinassaan, viimeisenä Esa Raaska, Muolaan poikia.

Tässä lehdessä

Lentäjänä Suomessa ja Amerikassa

Naapurikylän pojan Matti S. Kososen tie vie Parikkalan Tyrjästä Suomen Ilmavoimien upseeriksi ja myöhemmin aina Amerikkaan ja Vietnamiin asti. Lentämisen ohella mies nautti naiskauneudesta, alkoholikin tulee tutuksi matkan varrella.

Noustaan siiville sivulla4

Monipuolista osaamista museossa Kurkijoella

Lahdenpohjan piirin Kurkijoen museon johtaja Marina Petrova juhlii helmikuussa. Vapaa-aikanaan hän harrastaa luontokuvausta, yllä hänen ottamansa talvinen lumijälkikuva.

Marinasta lisää sivulla9

Sotahistoriallisen matkan ilmoittautumisaika päättyy jo 14.2., koska lupien saaminen vaatii pidemmän ajan kuin aiemmin.

Matkoista lisätietoatakasivulla

HUOM! Seuraava lehti ilmestyy 3 viikon päästä 1.3. Toimitus on talvilomalla 18.-24.2.2013.

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14, paitsi suljettuna 19. ja 21.2.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 1.3., 15.3. ja 5.4.

**Hiihtokausi jatkuu karjalaisessa hengessä
KARJANLANLIITON HIIHTOMESTARUUSKISAT HIIHDETÄÄN SÄKYLÄSSÄ 16.2.2013.
Tarkemmin sivulla 8**

Kurkijoki-Säätiö akkiloi museota ja lehteä

Vuoden ensimmäisessä lehdessä päätoimittaja muisteli vanhaa uuden vuoden korttia, jossa vanhus ja pieni lapsi kohtaavat.

Uusi vuosi on kuin tuo kortin napero, joka tarvitsee paljon akkiloitua eli huolenpitoa ja vasta vuosien kuluttua tiedämme mitä siitä tuli. Lapsen kehitystä voi yrittää ohjata haluttuun suuntaan antamalla virikkeitä, aikaa ja huolenpitoa. Meillä kurkijokelaisilla ja Kurkijoki-säätiöllä taitaa olla akkiloitavana kaksoset, oma lehtemme Kurkijokelainen ja Kurkijoki-museo.

Museon tehtävänähän on tallentaa ja siirtää tietoa sukupolvelta toiselle. Viime syksynä päättynyt EU-hanke Perinne eläväksi tuotti hyvää tulosta. Siinä tallennettiin mm. muistitietoa ja valokuvia Kurkijoelta.

Nyt museolla on edessään muutto Kojonkulmalta vielä tällä hetkellä suureen tuntemattomaan. Toivotaan ja uskotaan, että ensi kesän näyttelylle löytyy paikka ja tilaa museon runsaalle entisestä elämästä kertovalle esineistölle. Tämän museo-lapsen kasvuun ja asettumiseen oikeille urilleen tarvitaan siis yhteistyötä, avartavia ajatuksia ja auttavia käsiä.

Loimaan seutuun on monella kurkijokitaustaisella siteitä, niinpä toivoisi meidän museollemme löytyvän paikka Loimaan kaupungista. Haluan uskoa, että tämän lapsen kummit ja suojelusenkeli löytyvät Loimaalta.

Nuo kaksoset lehti ja museo ovat hyviä, tasavertaisia kavereita ja auttavat toinen toisiaan. Kun kaikki kiinnostuneet eivät pääse museolle, niin lehti voi kertoa siellä olevista esineistä ja valokuvista.

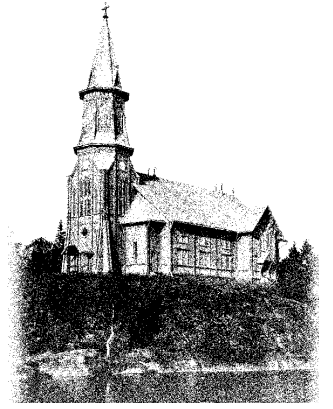
Museolahjoitusten yhteydessä toivotaankin aina esiin liittyviä tietoja ja tarinoita. Monessa mummo-lassa on vanhoja esineitä, joiden käyttötarkoituksin on nuorille tuntematon. Museon Perinne eläväksi projektia voidaan laajentaa omassa piirissämme ihan ilman EU:ta kertomalla nuoremmalle polvelle vanhoista työtavoista ja tarvekaluista.

*Hyviä yhteisiä tarinatuokioita
ja kaunista kevättä toivoen*

Pirkko Riikonen
Kurkijoki-Säätiön hallituksen jäsen
Museotoimikunnan jäsen

Hartaus
laskiaissunnuntaille
10.2.2013

Ketju- reaktio

”Meidät on tehty vain kivistä. Me luultiin, että sä olisit jostain vahvemmasta.” Disneyn piirretyssä elokuvassa Notre Damen kirkon kivihaamot heräävät henkiin ja niistä tulee rujan kellonsoittajan ystäviä. Yllättäen kellotornin kummajainen saa ystäväkseen myös kauniin mustalaistytön.

Quasimodo ei ollut koskaan pitänyt itseään minkään arvoisena. Tornin korkeudesta hän katsoi niitä, jotka jotakin olivat: normaaleja ihmisiä, kauniita ihmisiä, suosittuja ihmisiä. Oman kuvajaisensa nähdessään hän kauhistui. Mutta Esmeralda ei ollut kääntänyt katsettaan pois. Tyttö oli pyyhkinyt kyynleet hänen kolhoilta kasvoiltaan ja puhunut hänelle ystävällisesti.

Nyt tuo ihana neito on hengenvaarassa. Tytön viholliset aikovat polttaa hänet roviolla. Kyttäselkaisen Quasimodon he ovat laittaneet kahleisiin.

Kylmä rauta ei kuitenkaan kestä sitä rakkauden ja hyväksytyksi tulemisen paloa, joka Quasimodon sydämeen oli syttynyt. Kellonsoittaja riuhtaisee itsensä vapaaksi ja tempaa tytön tulimeren keskeltä.

Loistavan mielikuvituksen tuotetta piirretty elokuva tietysti on. Sepitettä on myös sen pohjana oleva Victor Hugon romaani. Mutta tarinassa on paljon sellaista, jonka tunnistamme todeksi.

Rakkaudesta puhutaan paljon. Siitä lauletaan vielä enemmän. Se on usein lehtien otsikoissa. Rakkaus kuoli, rakkaus syttyi, uusi rakkaus löytyi, salarakkaus paljastui. Paljon on kevyttä tarinaa. Ei sitä aina jaksaa todesta ottaa.

Mutta sen voi uskoa ja kokemuksesta tietää, että rakkaus synnyttää rakkautta. Vain se, jota on rakastettu, osaa osoittaa rakkautta toisille.

Laskiaissunnuntai johdattaa paaston aikaan. Jumalan rakkauden uhritie on kaiken rakkauden alkulähde. ”Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.” (1. Joh. 4:10)

Kyllä Disney ja Hugo oikeilla jäljillä olivat.

Merja Vuorikari

Kirjoittaja on hiippakuntasihtööri Mikkelin tuomio-kapitulissa. Hän toimii piispan teologisena sihteerinä.

Kuolleita

Rakkaamme

**Väinö
NENONEN**

* 20.12.1927 Kurkijoki
† 31.12.2012 Kalvola

Kaivaten
Anja
Pirjo ja Seppo perh.
Esko ja Pirjo perh.
sukulaiset ja ystävät

*Elonpäivä iltaan kallistuu,
sato kypsä maahan painautuu,
taipuu täysinäinen tähtäpä,
työ ja muistot jälkeen jää.*

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjätalouden Tarinailta
ti. 12.2. klo 18 Tuomarinkatu 2.
Pori. Infoa Karjalaisista Kesä-
juhlista. Katsellaan myös vi-
deoita/kuvia Hiitolasta ym. Ter-
vetuloa entiset ja uudet iloiseen
Hiitolaiseen tunnelmaan.

Hiitolan-Kurkijoen sukututkimuspiirin kuukausitapaaminen
Loimaalla on keskiviikkona 20.2. klo 18.30 kaupunginvaltuuston istuntosalissa (Kauppalanenkatu 3). Pääteemana on perehdyttäminen sukututkimuksen perusvälineiden käyttöön. Paikalle voi tulla jo 16.30, jolloin on esim. mahdollisuus saada perehdytystä ”kädestä pitäen” tai selvittää sukutietojaan muiden harrastajien kanssa. Tervetuloa, vaikka et olisi aiemmin vielä ollutkaan mukana!

Hiitolan-Kurkijoen sukututkimuspiirin kuukausitapaaminen Helsingissä on torstaina 21.2. klo 18 Karjala-talolla. Pääteemana ovat Kurkijoen ja Hiitolan erikoiset paikannimet/ paikannimien alkuperä. Niitä voi ”omalta kylältään” tuoda mukana. Paikalla on piiriläisiä jo klo 15 alkaen, joten ennen varsinaisen tapaamisen alkua voi mainiosti vaikkapa kysellä tietoja sukujuuristaan. Tervetuloa uudet ja vanhat!

Loimaan seudun Karjalaseuran Talvipäivän vieto ja pilkkipailut Pyhjärven Veljesrannassa 24.2. klo 10 alkaen. Seura tarjoaa kahvit ja makkarat. Ilmoittautumiset Sainille 050-3628966.

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n Vuosikokous Kalliohovissa su 24.2.2013 klo 13.00. Hallituksen järjestäytymiskokous heti yleisen kokouksen jälkeen. Tervetuloa!

Kalakurjet Nikolain pilkki 2.3.2013 Yläneellä Veljesrannassa. Kilpailuaika klo 10-14. Osallistumismaksu 5 € kattaa makkarat ja kahvin. Ilmoittautumiset Sainille 050-3628966.

Nimi- päivät

**Helmikuu
viikko 6**

8 pe Laina
9 la Raija, Raisa
10 su Laskiaissunnuntai,
Elina, Ella, Ellen,
Elna

viikko 7

11 ma Talvikki
12 ti Laskiaistiistai,
Elma, Elmi
13 ke Sulo, Sulho
14 to Ystävänpäivä,
Voitto, Valentin,
Tino
15 pe Sipi, Sippo
16 la Kai
17 su Väinö, Karita, Rita,
Väinämö

viikko 8

18 ma Kaino
19 ti Eija
20 ke Heli, Heljä, Helinä,
Hely
21 to Keijo
22 pe Tuulikki, Tuuli,
Hilda, Tuulia
23 la Aslak
24 su Matti, Matias

viikko 9

25 ma Tuija, Tuire
26 ti Nestori
27 ke Torsti
28 to Kalevalan päivä,
suomalaisen
kulttuurin päivä,
Onni

Alhon nuorisoseuran

LOPETTAJAISKOKOUKSET

Pidetään Mellilässä Mellilän Lounaspaikan tiloissa Sahantie 5. torstaina 14.3.2013 alkaen kello 14.00. Päätetään seuran toiminnan lopettamisesta sekä varojen käytöstä. Alhon nuorisoseura. p:sta: kokoonkutsuja.

*Muista
surussa
Kurkijoki-
adressilla*

hinta 8 €

saatavissa toimituksesta

Murteella

Mitä seuraavat murre sanat tarkoittavat? Tarkista tietosi takasivulta.

1. Kiira
2. Lanketti
3. Läksei
4. Malkki
5. Naju
6. Tihku
7. Leve
8. Tarraija
9. Kanistaija
10. Näkysä

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

8.2. Jumala, me olemme omin korvin kuulleet, isämme ovat meille kertooneet, minkä teon sinä teit heidän päivinään, muinaisina aikoina. Ps. 44:2

9.2. Hylätköön jumalaton tiensä ja väärintekijä juonensa, kääntyköön takaisin Herran luo, sillä hän armahtaa, turvautukoon Jumalaan, sillä hänen anteeksiantonsa on runsas. Jes. 55:7

10.2. Jeesus kutsui kaksitoista opetuslastaan luokseen ja sanoi heille: ”Me menemme nyt Jerusalemiin. Siellä käy toteen kaikki se, mitä profeetat ovat Ihmisen Pojasta kirjoittaneet.” Luuk. 18:31

Virsi 336:2 Oi rakkautta! Palavammin ei kukaan voisi rakastaa. Se loistaa aina hehkuvammin, kun kohtaa tuskaa, kuolemaa. Nyt kiittää sielu armoitettu, ylistää lauma lunastettu.

11.2. Ole minulle kallio, jonka suojaan saan paeta, vuorilinna, johon minut pelastat. Ps. 31:3

12.2. Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä. Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii. 1 Kor. 13:4, 7

13.2. Palatkaa Herran, Jumalanne, luo, sillä hän on anteeksiantava ja laupias, hän on kärsivällinen ja hänen hyvytensä on suuri. Hän voi muuttaa mielensä, peruuttaa määräämänsä rangaistuksen. Joel 2:13

Virsi 280:1 Älä vaadi, Jumala, oikeuteen minua.

En voi sitä kestää, tuomiota estää. Hukkumasta pelasta!

14.2. Kun siis Kristus on ruumiissaan kärsinyt, niin olkaa tekin valmiita kärsimään, jotta eläisitte jäljellä olevan maallisen elämänne Jumalan tahdon mukaisesti ettekä ihmisten himoja seuraten. 1 Piet. 4:1-2

15.2. Auta meitä, Jumala, pelastajamme, nimesi ja kunniasi tähden! Pelasta meidät ja anna syntimme anteeksi oman nimesi tähden! Ps. 79:9

16.2. Jeesus sanoo: ”Kun paastatte, älkää olko synkän näköisiä niin kuin tekopyhät. He muuttavat muotonsa surkeaksi, jotta kaikki varmasti huomaisivat heidän paastoavan.” Matt. 6:16

17.2. Sitten Henki vei Jeesuksen autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi. Kun Jeesus oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, hänen vihdoinkin tuli nälkä. Matt. 4:1-2

Virsi 303:1 Jeesus, aarteheeni, riemu sydämeni, kuule ääneni. Katson sinuun aina, sydämeeni paina lohdutuksesi. Herrani, Jeesukseni, verelläsi minut ostit, armohelmaas nostit.

18.2. Kun hän huutaa minua, minä vastaan. Minä olen hänen tukenaan ahdingossa, pelastan hänet ja noston taas kunniaan. Ps. 91:15

19.2. Käärme oli kavalin kaikista eläimistä, jotka Herra Jumala oli luonut. Se sanoi naiselle: ”Onko Jumala todella sanonut: ”Te ette saa syödä mistään puutarhan puusta?”” 1 Moos. 3:1

20.2. Meidän ylipappimme-

han jos kukaan kykenee ymmärtämään vajavuuk-siamme, sillä häntä on koeteltu kaikessa samalla tavoin kuin meitäkin koetellaan; hän vain ei langennut syntiin. Hepr. 4:15

21.2. Ihminen ei elä ainoastaan leivästä, vaan kaikesta mitä Herra sanoo. 5 Moos. 8:3

22.2. Herra antaa enkeleilleen käskyn varjella sinua, missä ikinä kuljet, ja he kantavat sinua käsillään, ettet loukkaa jalkaasi kiveen. Ps. 91:11-12

23.2. Astukaamme sen tähden rohkeasti armon valtaistuimen eteen, jotta saisimme armoa ja laupeutta, löytäisimme avun silloin kun sitä tarvitsemme. Hepr. 4:16

24.2. Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Suuri on sinun uskosi, nainen! Tapautukoon niin kuin tahdot.” Siitä heikestä tytär oli terve. Matt. 15:28

Virsi 361:1 Koska valaissee kointähtönen mua köyhää kerjääjää? Koska päättyy matka yöllinen? On yhä hämärää. Tai-vaalle noston yhtenään katseeni kaipaavan. Valoa jos en näekään, sen tiedän loistavan.

25.2. Herra, sinä olet laupias, muista minua, osoita ikaikaista hyvyttäsi. Ps. 25:6

26.2. Jumalani, sinun apuusi minä luotan. Enhän luota turhaan, ethän anna vihollisilleni sitä riemua, että he voittavat minut! Ps. 25:2

27.2. Jumalan tahto on, että te pyhitytte. Kavahtakaa siveettömyyttä! 1 Tess. 4:3

28.2. Kuka voi sanoiksi pukea Herran voimateot, kuka voi häntä kyllin ylistää? Ps. 106:2

Terhi Oja väitteli filosofian tohtoriksi

Terhi Oja (o.s. Pullinen) on valmistunut filosofian tohtoriksi Turun yliopiston biokemian oppiaineesta 31.12.2012. Väitöstilaisuudessa 7. joulukuuta 2012 vastaväittäjänä toimi prof. Thomas J. Simpson Bristolin yliopistosta Iso-Britanniasta.

Väitöskirjatyö tehtiin Antibioottien biosynteesitetsentsyymit (ABE) -tutkimusryhmässä Biokemian ja elintarvikekemian laitoksella.

Uusia sokerinkaltaisia rakenneyksiköitä antibiooteihin

Tutkimuksen päätulokset liittyvät uudentyyppisten sokeroitujen ja sokeroitujen muistuttavien yhdisteiden tuottamiseen *Streptomyces* -maaperäbakteerin entsyymien avulla. *Streptomyces*-suvun bakteerit ovat tunnettuja kyvystään tuottaa erilaisia biologisesti aktiivisia yhdisteitä. Esimerkiksi lääkekäytössä olevista antibiooteista noin kaksi kolmasosaa on *Streptomyces*-suvun sekundärimetabolian tuotteita,

tai näiden semisynteettisiä johdannaisia. Osa biologisesti aktiivisista yhdisteistä on sokeroituja, ja useassa tapauksessa sokeriosan on osoitettu olevan välttämätön yhdisteen liukoisuudelle tai aktiivisuudelle.

Tutkimusprojektissa tunnistettiin ja karakterisoitiin neljä entsyymiä, jotka muodostavat uudenlaisen dioksaanin biosynteesitien *Streptomyces*-suvun bakteerissa. Dioksaanitien

entsyymit liittyvät tavallisen hiilihydraatin, riboosin, polyketidiantibiootin runkoon, ja muodostavat siitä vaihteittain epätavallisia, sokeria muistuttavia dioksoli- ja dioksaanityyppejä sivuryhmiä.

Väitöskirjatyön tulokset mahdollistavat uusien sokeroitujen yhdisteiden hallitun synteesin, sillä työssä kuvattuja entsyymejä voidaan hyödyntää myös riboosiosan liittämisessä vaihtoehtoisin yhdisterunkoihin. Lisäksi riboosi-, dioksoli- ja dioksaaniosat kiinnittyvät yhdisterunkoon hiilihydraateille tyypillistä O- tai N-glykosidisidosta vahvemman hiilihiili-sidoksella. Näin ollen dioksaanitien entsyymeille saattaisi tulevaisuudessa löytyä hyötykäyttöä lääkekehityksessä.

Terhi Ojan molemmat vanhemmat syntyivät luovutetun Karjalan alueella: äiti Airi Pullinen (o.s. Heinonen) Kurkijoella ja isä Paavo Pullinen Kuolemajärvellä. Ylioppilaaksi Terhi valmistui Loimaan lukioista v. 1994.

Eino Sinkkonen 17.4.1918-1.2.2013

Suomalaisella lepokodilla kuoli 1.2.2013 lepokodin pitkäaikainen asukas Eino Sinkkonen. Hän oli mitä suurimmalla varmuudella syntynyt Lahdenpohjalla.

Hän oli kuulemma hyvän-tuulinen ja humoristinen asukas. Sinkkonen avusti aikoinaan Kurkijokelaista. Sotien jälkeisen elämäntyönsä

hän teki Asthapula Ohiossa puutarhurina. Hän oli myös Floridan Karjalaisten jäsen. Pidimme hänen muistokseen hiljaisen hetken kuukausikokouksessa 2.2.2013. Siunaustilaisuus ei vielä ole tiedossani. Kuollessaan hän oli 94v.

Ray Heinonen

Apua

Löytyykö Loimaan Piltolasta oikea talo?

Löytyisiköhän lehtemme kautta apua seuraavanlaiseen ongelmaani: Olimme -44 kesällä evakkoina Loimaalla lähellä Piltolan pysäkkiä. Olin keväällä täytännyt neljä vuotta. 4-vuotiaalle matkat ja perillä olo Loimaalla oli niin suuri

elämänmuutos, että siitä jäi paljon muistikuvia, jotka ovat säilyneet mielessä läpi elämän.

Nyt ketään mukana olleita tai evakkotalon aikuista väkeä ei enää ole olemassa, en ole yrityksistä huolimatta onnistunut silloista asuinpaikkaamme talon tarkkuudella paikallistamaan. Haluaisin käydä paikan päällä katsomassa silloista sijoituspaikkaamme.

Nyt kysynkin lehtemme lukijoilta, olisiko kenelläkään tietoa, oliko evakoiden vastaanottokunnissa suunnitelma evakkojen sijoituksesta talon tarkkuudella. Kotini Ylämaalla jäi Suo-

men puolelle, joten en tiedä oliko kysymys tilapäisestä vai pysyvästä sijoituksesta siinä tapauksessa, ettemme olisi voineet palata takaisin kotiin. Olen saanut Loimaalta jo monta ”asiamiestä”, jotka ovat parhaansa mukaan yrittäneet olla avuksi evakkotalon paikallistamisessa.

Olen kiitollinen kaikesta asiaan liittyvästä lisätiedosta.

Vesa Pätäri
Puh. 0400 67 1211,
s.posti:
vesa.patari@pp.inet.fi

Karjalaisten kiertävä kotiteollisuuskoulu v. 1945 pidettiin Loimaan maamieskoulun tiloissa

ylärivi vas. Aaro Mäki-koski, Eero Ekman, Arvi Laukkanen, opettaja Seppälän poika, Olavi Närvänen, Aarne Moisander, Taavi Tiainen (Kurkijoelta), ? Paajanen. alarivi vas, Eero Reijonen, Arvi Silvennoinen, opettaja Seppälä, Aarne Martikainen, Erkki Savolainen

Nocturne

Pilven väistyessä tuokioksi kuutamaisen aaveen kuvajaisten.

Koskenniskan läikkeen rikkoo soutu koskeloisten.

Sataa, sataa lumirasat leijailevat virtaan.

Hiuteet hupenevat sulaan veden railoon kevätillan siseen.

Rannan kaislat helisevät kaulallansa jäiset helmet epätodellisen nocturnen.

Jaakko Louhi

Naapurikylän poika Matti S. Kosonen – lentäjäkuuluisuus

Osa 1 / 2

Matti näki päivänvalon kotinsa saunassa 16.4.1936 Parikkalan Tyrjän kylässä Väinö ja Hilda Kososen kymmenentenä lapsena. Talo oli ennen sotia Parikkalan taloista suurin pinta-alaltaan, sillä tilalla oli maata 660 ha, josta peltoa 35 ha. Tila pysyi hyvin elättämään tämän yhdeksän poikaa ja kuusi tytärtä käsittäneen perheen. Mutta Neuvostoliiton aloittama hyökkäyssota muutti kaiken, sillä uusi raja halkaisi kylän ja Kososen talo rakennuksineen jäi rajan väärälle puolelle. Vain osa metsistä jäi kuulumaan Suomeen.

Matin perhe joutui, kuten tuhannet muutkin perheet evakkoon, joka Kososten kohdalla päättyi Ruovedelle. Jatkosodan alussa Tyrjä tuli kuuluisaksi kovista taisteluista, joissa kylän kohdalla yksistään Jalkaväkirykmentti 7 menettää taisteluissa 326 miestä kaatuneina ja 1528 haavoittuneina. Perääntymään pakotettu vihollinen poltti Tyrjän kansakoulun ja koulu aloitti myöhemmin toimintansa Kososen tuvassa ja viisivuotias Matti vaati päästä koulun oppilaaksi. Hän jopa uhkasi, että jos hän ei pääse kouluun, niin ei koulukaan saa tulla heil-

le. Uhkaus tehoi ja pojan koulutie alkoi. Se toi tälle terhakkaalle miehenalulle vaihtelua päivittäiseen elämään.

Karjala menetettiin uudelleen ja Kososten toinen, muutaman kilometrin evakomatka tehtiin omilla hevosilla uuden rajan toiselle puolelle. Parikkalassa piti rakentaa koti ja päästä kiinni uusiin kuvioihin tosin kyläkin tutussa ympäristössä.

Matille koulunkäynti oli helppoa, sillä hänellä oli poikkeuksellisen hyvä muisti. Tästä todisteena voisi mainita, että Matti suoritti kaksi kansakoululuokkaa vuodessa. Sitten Matti halusi mennä Parikkalan Yhteiskouluun, mutta isä ei olisi häntä sinne laskenut. Matin päättäväisyyttä osoitti se, että hän haki itse pääsyko-

Luutnantti Matti S. Kosonen Suomen Ilmavoimista.

keisiin tarvittavan papintodistuksen, kertoi aikanaan Matin vanhempi veli Lauri Kosonen Matin elämäkerran kirjoittajalle Jyrki Melinille.

Matti matkaa maailmalle

Matti matkaa maailmalle

Kesällä 1951 Matti päättää lähteä ansiotöihin Ruotsiin, josta oli kantautunut tietoja, että siellä on paljon paremmat hankkeet kuin kotimaassa. Matti pääsikin sahalle töihin ja palasi Suomeen vasta kesäloman loppuna ja aloitti sitten lukion.

Seuraavana kesänä Matti matkaa edellisen kesän hyvien kokemusten johdosta uudelleen Ruotsiin kesätöihin. Kaverinsa kanssa pojat saavat tiskaritöitä ravintolan keittiössä ja siellä tulee myös lasien pohjille jääneistä juomista pojille kokemukset alkoholin houkutuksista.

Kesällä 1953 Matti pestautuu Nynäshamnissa kivi- ja puuvarustukseen jungmanniksi. Keväällä 1954 kirjoittaa Matti ylioppilaaksi yleisarvosanalla cum laude ja sai painaa ylioppilasla-

kin päähänsä täytettyään 18 vuotta.

Ylioppilas alkaa suunnitella elämänsä ja päälimmäiseksi vaihtoehtoista nousee lentäjän ammatti, jonka johdosta hän hakeutuu ilmavoimien lentoupseerikoulutukseen. Matti läpäisi onnistuneesti pääsykokeet ja oli yksi niistä 40:stä, jotka hyväksyttiin kaikkiaan yli 1600 hakijasta.

Lentämään

Matti sai palvelukseenastumismääräyksen lentoupseerikurssi 22:lle ja se alkoi Kauhavalla Ilmasotakoulussa 15.6.1954. Eräs kurssikaveri muistaa Matin olleen ”värikä persoona”. Karjalaisuuttaan hän ei mitenkään peitellyt, vaan päinvastoin toi kaikissa mahdollisissa tilanteissa julki oman syntyperänsä. Ensimmäisen yksinlentoa Kosonen suoritti elokuussa 1954 Viima 6:lla ja mies muistaa sen oikein hyvin.

Varusmieskoulutuksen päätyttyä hänet kotiutetaan Luonetjärveltä reservin väkiryksiksi ylennettynä toukokuussa 1955. Nyt oli tehtävä jälleen valinta, mitä aikoo tehdä jatkossa. Hän pyrkii kadettikouluun jo senkin perusteella, että siellä saa ilmaisen koulutuksen. Isä aluksi vastusti Matin lähtöä kotoa, mutta kun aika kului, niin isänkin asenne muuttui.

Matti pääsi kadettikouluun 19 vuotiaana ja oli siellä oppilaista nuorin. Hän ei ollut erikoisen liikunnallinen, mutta ratsastusta hän harrasti koulussa normaalia enemmän, sillä hevoset olivat tulleet tutuiksi jo kotitilalla ja siinä lajissa suurimmat ponnistukset tekee hevonen eikä ratsastaja. Ja sitä paitsi Matin motiivit olivat kyllä usein muualla kuin urheilullisissa suorituksissa. Hän oli havainnut, että monet naiset ovat innokkaita ratsastajia.

Matti Sakari Kosonen ei ollut koskaan erikoisen kiinnostunut ikäisistään

Talvella 1956 kadetti Kososen elämään astui – tai pikemminkin ajoi – kuvankaunis, kohtalokas nainen, mannekiinikoulun johtajatar Tabe Slioor.

Tyrjä – kahtia jaettu kylä Parikkalassa

Kirjassaan **Karjalan Tragedia**, joka ilmestyi 2004, kirjailija **Markus Lehtipuu** on kiertänyt läpi kaikki pakoluovutetun Karjalan kylät ja kuvaa Tyrjän kylän nykytilannetta mm. seuraavasti:

”Suomen Berliinin muuri” on piikkilanka-aita, joka jakaa läänit, kunnat ja kylät kahtia. Karjalan tragedia ei ollut pelkästään sivilisaation tuho, etninen puhdistus ja kaiken romahdus. Kaikkialla Stalinin vetämän rajalinjan varrella katkaistiin läännejä, kuntia ja jopa kyliä kahtia. Näin halkaistiin ikiaikaiset kulttuurisiteet läänien, kuntien ja kylien sisällä.

Viipurin läänin Parikkalan kunnan Tyrjä on tällainen halkaistu kylä. Länti-

nen Tyrjä kukoistaa osana Euroopan Unionia. Itäinen Tyrjä kituu kuoleman porteilla.

Tyrjä antoi nimensä Adolf Ehrnroothin Tyrjän rykmentille, joka eteni heinäkuun lopussa 1941 Tyrjän kautta Elisenvaaran suuntaan.

Yhtään neuvostoajasta asuinrakennusta ei kylään rakennettu, mutta tyypillinen suuri kolhoosi kylään nousi. Kylän nimeksi annettiin neuvostoajana Raivio.

Kolhoosi on raunioina ja viereisellä niityllä on romurautaa. Ruostunut vesitorni rumentaa kylän maisemaa. Kylässä ei ole kauppaa eikä mitään palveluja. Lähimmät asutut kylät ovat Ihala ja Elisenvaara, molemmat yli 15 km päässä Tyrjästä.

Halkaistun kylän elintä-sokuilu on erotettu sähköisellä piikkilanka-aidalla – Euroopassa, missä raja-aitojen pitäisi madaltua.”

Näin kuvasi Markus Lehtipuu Tyrjän tilannetta v. 2004. Tuskin tilanne on siitä paljonkaan muuttunut. Kyseinen kirja on myyty loppuun, mutta se on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.karjalant-ragedia.info

Täällä Tyrjän kylässä syntyi huhtikuussa 1936 Hilda ja Väinö Kososen perheeseen poika, joka sai kasteessa nimekseen Matti Sakari Kosonen, jonka elämänsä lyhykäisesti lehtemme kirjoittelen.

Eino Vepsä

Piikkilanka jakaa Tyrjän kylän. Kuva: Markus Lehtipuu, www.karjalant-ragedia.fi

naisista, vaan kypsemmät, 10-15 vuotta vanhemmat kaunottaret olivat hänen kohteinaan. Helmikuussa 1956 kadetti Kososen elämään astuu kohtalokas nainen, kuvankaunis mannekiinikoulun johtajatar Tabe Slioor. Siitä lähtien pari nähtiin usein yhteisillä ratsastusretkillä Santahaminassa. ”Matti sokaistui Taben loisteessa,” arvioi eräs kadettikaveri.

Kesällä 1956 kadetti Kosonen vie tyttöystävänsä ensi kertaa näyttille kotiinsa Parikkalaan. Tuo vierailu jännitti Mattia ja aikaansai joukon uteliaita katselemaan tätä suuren maailman viimeisen muodin mukaan pukeutunutta ilmestystä. ”Tabe oli vartaloltaan poikkeuksellisen runsasmuotoinen” ja tästä johtuen 68 vuotias Matin isä, jolla oli edelleen silmää naiskauneudelle, tarrasi portaissa Taben ryntäisiin ”varmistuakseen niiden aitoudesta”!

Suhteen kehittyessä alkoivat suuret kulttuurierot ja luonteenlaadut tuoda esille sarmiä tähän seurusteluun.

– Toki tiesin, että en ollut Taben ainoa kosija. Olin kuullut juoruja kaupunginjohtaja Erik von Frenckelistä ja mustasukkaisuus aiheutti railakkaita riitoja kahden temperamenttisen ihmisen välille, kertoi Matti tuosta ajasta.

Kadettikurssin loputtua Matti S. Kosonen saa kiinnittää juhlapukunsa rintaan ensimmäiset ohjaajansii-pensä. Hän oli suorittanut koulun hyvin arvosanoin ja presidentti Urho Kekkonen nimitti vastavalmistuneet puolustusvoimien upseerin virkoihin vänrikin vakansseille.

Hävittäjälentäjäksi

Kosonen saa ensimmäisen työpaikkansa Utista laivueen komentajan adjutantina. Sitten on vuorossa muistorikas Taben kanssa tehty lomamatka Lappiin aina Inariin saakka. Matka

tehdään Kososen pienellä Zwickau P 70. Matkalla renkaatkin puhkeavat 15 kertaa ja moottoria joudutaan usein korjailemaan. Tauot olivat Matille mieleisiä ja niitä hän ”hyödynsi” nuoren miehen innolla.

Kosonen saa koulutuksen ensimmäisten lentäjien joukossa ilmavoimien suihkuhävittäjien lentäjäksi ja palveltuaan vuoden hänet ylennetään luutnantiksi kesäkuussa 1958. Samana vuonna Luonetjärvellä järjestetään perinteiset juhannusjuhlat, joihin osallistuu vasta valittu miss Suomi Pirkko Mannola. Kosonen määrätään missin seuralaiseksi vierailun ajaksi, mutta tehtävä päättyy nolosti, kun Kosonen tulee juoneeksi itsensä sellaiseen kuntoon, joka ei ole upseerille ja herrasmiehelle soveliaista.

Kesäkuussa 1959 luutnantti Kosonen ja yhden lapsen äiti, mannekiinikoulun johtajatar Tabe Slioor menevät kihloihin, mutta kihlaus purkautuu melko nopeasti keskinäisiin risti-riitoihin. Tästä suuttuneena ”morsian” menee pikavauhdilla naimisiin Juuan nimismiehen kanssa. Avioliitto ei ole kuitenkaan esteenä Taben ja Matin seurustelulle.

Elokuussa 1960 Kosonen saa komennuksen Ilmasotakouluun yliupseerikurssille, jonka päätyttyä hänen on määrä jäädä sinne lennonopettajaksi. Se ei miellytä lainkaan tätä taitavaa lentäjää, joka haluaa lentää eikä pelkästään opettaa. Matti anoo vapautusta armeijasta ja lähtee siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin siinä toivossa, että hän siellä pääsisi liikennelentäjäksi.

Eino Vepsä

Lähteet: Haastatteluni lentokapteeni Kososen kanssa ja Jyrki Melinin kirja: TIMANTTISIIVET, lentäjä Matti S. Kososen elämäntarina, kuvat kirjasta

Kurkijokisia juttuja

Äitini suunnittelutti ja toteutti Valkin puutarhan

Valkjärven eli Valkin mökin valmistuttua oli heti selvää, että mökki tarvitsee ympärilleen kauniin ja tuottoisan puutarhan.

Jo rakentamisen kesänä -51 oli kasvamassa perunaa, porkkanaa, lanttua ja kaalia, mutta varsinaisesta puutarhasta ei vielä voitu puhua. Mutta jo samana syksynä toimelias Evi-äitini otti yhteyden puutarhasuunnittelun ammattilaiseen ja aloitti hänen kanssaan Valkin puutarhan suunnittelun.

Vielä samana syksynä suunnitteleva puutarhatekniikka kävi mökillämme, tutki maaperää ja multakerrok-

sen paksuutta. Hän havaitsi heti järvenrantatonttimme suuntautuvan kohti etelää ja paikalla vallitsevan valon paljouden. Suunnittelija arvioi tontin lähes ihanteelliseksi pienimuotoisen kotipuutarhan perustamiseen.

Äiti halusi sekä kukkien kauneutta että marja-, omena- ja päärynäsatoja! Suunnittelija halusi saada tietoonsa äitini toivomukset mahdollisimman tarkoin, koska maasto ja maanlaatu ei juurikaan rajoittanut lopputuloksen moni-ilmeisyyttä.

Vielä myöhäissyksyllä suunnittelija tuli kotiimme mukanaan A3-kokoinen

millimetripaperille mitattaavaan tehty yksityiskohtainen Valkin mökin puutarhasuunnitelma. Sen tarkkuus ja havainnollisuus hämmästytti koko perhettämme.

Siinä oli paikallaan 16 mustaviinimarjapensasta, 2 punamarjaista ja 2 karviaispensasta. Omena- ja päärynäpuita oli suunnitelmassa molempia 2 ja pitkä ruusupenkki ynnä lukuisia muita äitini haluamia kukkapenkkejä erilaisin kukkavariaatioin! Mukaan tuli myös eritavoin kukkivia koristepensaita, joita itse tuskin olisimme keksineet

mukaan ottaa.

Suunnitelma puutarhakäytävineen näytti meistä kaikista vallan upealta ja kävimme innolla odottamaan kevättä -52 päästäksemme sitä toteuttamaan.

Itse lähdin Olympiakcsän lehtipojaksi, mutta äitini ja isäni nuorempien veljeni avustamana toteuttivat suunnitelman, jonka monet kukat puhkesivat jo juhannukseksi kukkiin!

Vuosien myötä Valkin puutarha muistutti talvella-kin olemassaolostaan ruokapöytäme perunoina, porkkanoina, lanttuna, lukuisina marjoina ja omenina.

Haluan lopettaa juttuni ikivanhaan kiinalaiseen sananlaskuun: ”Mikään ei ole niin tärkeää kuin puutarhanhoito, eikä sekään ole kovin tärkeää!”

*Paavo S. Vepsä
Juuret Kurkijoella*

Kirjoituskilpailu NUORISOSEURATOIMINTAA KURKIJOELLA, HIITOLASSA tai uusilla asuinpaikoilla

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai muiden muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä. Kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin. Kirjoitukseen voi liittää kuvia, jotka palautetaan.

Palkinnot

Palkintosumma 400 €, jonka palkintoraati jakaa parhaaksi katsomallaan tavalla parhaiden kesken, lisäksi tavarapalkintoja. Voittajat valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimeämä raati. Voittaja julkistetaan Pitäjähallilla Loimaalla 11.8.2013.

Kilpailuaika: 31.5.2013 asti.

Kirjoitukset palautetaan Kurkijokelaisen toimittamiseen suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna. Kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa kirjoittajan yhteystiedot.

Kurkijokelainen-lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: päätoimittaja Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi

Tarina evakko-tytön elämästä

Osa 10

Juhlan jälkeen alkaa arki

Evakkotyttö Aili on vihitty pohjalaispojan kanssa. Oman elämän luominen alkaa, työkin saa jäädä. Toimettomaksi Aili ei kuitenkaan jää, vaan emännän tehtävät työllistävät nuorikon. Myöhemmin maatalouden lisäksi oma perheyrittäjä työllistää Ailia. Kirjoituskone tulee jälleen käyttöön. Vuodet kuluvat nopeasti aina työstä luopumiseen asti.

Evakkotytön tie vei Kurkijoelta Ilmajolle. Ilmajosta muodostui uusi kotipaikka, josta löytyi elämäkumppani.

Ritolankylä löytyy kartalta suurin piirtein Pojanluoma-sanalla ylä- ja Renko-sanalla vasemmalta puolelta. Kuvat: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ilmajoki_villages.png?uselang=fi

”Juhlan jälkeen arki saa...” eräässä laulussa lauletaan. Niin myös Jaakolla ja minulla.

Alina-äiti, Veikko-veli ja minä asuimme Aune Ala-Huikun talossa. Meillä kolmella oli yksi yhteinen huone käytössä. Mentyämme kihloihin sain vuokrata Aunen veljeltä Veikko Rinta-Kokolta lähinaapurista yhden huoneen.

Työstäni Kansanhuollostä olin saanut vihkilomaa muutaman päivän. Työpäivät eivät tahtoneet riittää kaikkeen tehtävään. Töiden jälkeen menin usein äitini luo aterioimaan, sitten olikin jo kiire Jaakon luo. Jaakolla oli kotonaan oma kamari, hän asui vanhempiensa kanssa ja hoiti maanviljelystyöt. Ja nyt sen lisäksi uuden kotimme remontoiminnin.

Äidin ja veljen kanssa en enää ehtinyt yhdessä keskustella kuten aiemmin. Tuli ristiriitaisia ajatuksia. Nytkö alkaa aika, että entinen yhteinen elämämme ei enää voikaan jatkua samalla tavalla. Olihan meillä ”kolmiapilalla” ollut aina niin hyvä elää yhdessä. Isämme kuoltua 1942 saimme toisiltamme tukea ja turvaa. Olimme kuin ”yhteen kasvaneet”.

Jaakon koti oli Ritolankylässä, ei kovin kaukana

evakkoasunnostamme.

Joka ilta menin kovalla kiireellä Aavikolle. Se oli Jaakon kotitalon nimi. Töitä riitti kummassakin talossa; kotona ja Jaakon kotona. Joskus nukuimme yön Jaakon kamarissa ja sieltä aamulla keskustaan töihin. Minun kämpässäni emme ehtineet olla kuin joskus yösydämen.

Alkoi olla heinänteon aika. Jaakon äiti hoiti lemmiä, jotka oli luvattu Jaakolle. Minulle tuli aika sanoa itseni irti työpaikastani Kansanhuollossa. Olo oli haikea, kun 12.7. suljin työpaikkani oven. Hyvät työtoverit jäivät, en nähnyt heitä enää usein, kun uudet työt veivät suurimman osan aikaani.

Muutimme unelmieni kotiin

31.7.1948 muutimme Kivelään. Olin jo ennen ostanut joitakin uusia huonekaluja. Äidiltäkin sain jotakin ja Jaakko toi kotoaan. Kodin kalustaminen oli mielenkiintoista.

Palaan takaisin aikaan, kun en vielä tiennyt Ritolankylästä mitään, en taloista enkä niiden nimistä. Kylän lähellä kasvoi metsässä kasvoi puolukoita. Parina syksynä kävin niitä äidin ja joskus myös Veikko-veljeni kanssa poimimassa. Marjoja tuli paljon, hyvä kun saimme ne pyörän päällä vietyä kotiin.

Kuljimme kylän halki

pyöriä taluttaen. Tulimme erään talon kohdalle. Talossa oli kolme ikkunaa tielle päin. Se oli maalattu punaiseksi valkoisin pihtipielin. Tien ja talon välissä oli puutarha, jossa oli paljon marjapensaita ja kukkia. Lausuin

”voi miten olisi ihanaa, jos meillä olisi tuollainen koti”

”voi miten olisi ihanaa, jos meillä olisi tuollainen koti”. Äiti siihen: ”Niin olisi!”

Ensimmäisen kerran kun menin Jaakon kanssa katsomaan tulevaa kotiamme, en uskonut silmiäni. ”Tämäkö se on Jaakko, tämäkö on sinun Sofia-tätisi talo?” Jaakko sanoi: ”Niin on.”

Ajattelin ihmeiden aika ei ole ohi. Talo oli sama, jonka olin äidilleni näyttänyt.

Evakkotytön elämä lakeuksien laitamilla alkoi

Nyt minulla oli Jaakon kanssa oma koti. Evakkotytöllä alkoi elämä lakeuksien laitamilla, oli ”aakeeta ja laakeeta”, kuten jotkut lakeutta kuvaavat.

Kirjoituskone muuttui kertaheitolla heinähangoksi, kun heinätyöt alkoivat 10. heinäkuuta ja kesti reilut pari viikkoa. Se oli suu-

”Kirjoituskone muuttui kertaheitolla heinähangoksi, kun heinätyöt alkoivat.

ri muutos ja tuntui aluksi raskaalta. Mutta kaikkeen ihminen tottuu, jos vain haluaa ja innostusta löytyy, niin kävi kohdallanikin.

Harrastukset alkoivat harventua ja lopulta lopuivat. En jaksanut enää mennä Kansalliskuuron harjoituksiin ja esiintymisiin. Tärkeäksi tuli lukeminen. Mentyäni illalla nukkumaan, luin jonkin aikaa. Usein heräsin unesta, kun kirja putosi kädestäni. Myös voimisteluharrastus jäi ajan puutteen vuoksi.

Ritolankylään perustettiin Maatalousnaiset –järjestö. Liityin siihen heti. Tiesin, että siellä opetetaan maataloutta, kodinhoitoa ja puutarhanhoitoa sekä paljon muuta. Paljon oli opittavaa myös ”kantapään” kautta.

Näiden muistojeni punaisena lankana on ollut työ, siispä siitä vielä lisää. Kun viimeinen pätkätyöni 12.7.1948 loppui, niin siitä alkoi elämäni aika, joka on jatkunut aina viime vuosiin asti.

Kirjoituskone tulee taas käyttöön

Jaakko työskenteli maatalan töiden ja karjanhoidon

lisäksi vielä kodin ulkopuolella satunnaistöissä. Vuonna 1962 hän aloitti Oy Torrex Ab:lla alkusammutuskaluston myyntiedustajana. Silloin ei vielä tulipalojen sammuttamiseen ainakaan kotitalouksissa ollut paljon muuta kuin pumpattavia vesisammuttimia. Nyt käyttöön tulivat jauhe- ja hiilihapposammuttimet. Paloturvallisuus parani niiden myötä. Pian ihmiset alkoivat käsittää sammuttimien tehokkuuden alkusammutustilanteissa.

Työsuhte päättyi 1968. Jaakko halusi silloin perustaa perheyrittäjän sammutintalalla. Vain Vaasan kaupungissa oli tällainen yritys ainoana Vaasan läänissä, joten Jaakkoa voikin sanoa alan uranuurtajaksi.

Alkuaikoina ja myöhemmin jouduin olemaan paljon yksin kotona lasten kanssa. Kun Sammutinhuolto alkoi kotona, niin silloin alkoivat minunkin hommani siinä. Nyt ei kirjoituskone ollutkaan enää ilman käyttäjää. Yrityksen konekirjoitustyöt jäivät harteilleni muiden paperitöiden lisäksi. Sitä kesti tietokoneaikaan asti.

Sammutinhuolto Nevan-

perä ky on toiminut 44 vuotta. Vielä toissa syksynä tein jotakin pientä yrityksessä.

Työaika jää taakse

Vuodet vierivät nopeaan tahtiin. Iän kartuttua tuli ajankohtaiseksi sukupolvenvaihdos maataloustyössä. Luovuimme nautakarkastamme vuosina 1985-86. Tuntui vaikealta ostaa maito kaupasta. Jonkin aikaa hoidinkin vielä yhtä lypsylehmää, silloin ei tarvinnut mennä kauppaan maidon ostoon. Jonkin ajan kuluttua myytiin viimeinenkin lehmä. Luovutimme tilan pojallamme ja hänen vaimolleen 27.6.1986. Jaakko jäi maatalouseläkkeelle 65 vuoden ikäisenä.

Perheyrittäjäksämme Jaakko oli mukana vuoteen 1997, tuonakin vuonna hän kulki työasioissa jonkin verran myös maakunnassa. Vuonna 1996 ostimme hallin läheltä Ilmajoen rautatieasemaa Sammutinhuollon käyttöön. Siinä toiminta jatkuu edelleen poikamme toimesta.

Aili Nevanperä

Pohjanmaan maisemat ovat erilaista kuin Kurkijoen kumpuilevat maisemat.

Kaappien kätköistä

Tällä kerralla olemme saaneet kästyökoriin ihanan hiitolaisen virkatun pussukan mallin. Malli on Hiitolan Kyläjärveltä ja alkuperäinen pussi on Sylvi Ahokkaan os. Swartzin.

Kuvassa olevan pussin virkkasi Ansa Ahokas, joka myös laati virkkausohjeen puhtaaksikirjoitusta ja testivirkkausta varten. Kiitos Ansalle tästä ihanasta mallista.

Pussukan virkkaus aloitetaan nyörikujasta. Pussukkaan tarvitet ohutta virkkauslankaa, esim. Julia ja virkkuukoukku 1,5 mm.

Virkkaa 13 kjs, tee pylväsryhmä 4:een silmukkaan koukusta lukien, 3 kjs

muodostaa ensimmäisen pylvään (2 p, 3 kjs, 3 p). Virkkaa 8 kjs, tee pylväsryhmä aloitusketjun viimeiseen silmukkaan. 3 kjs ja käännä työ.

Tee pylväsryhmä edellisen kerroksen pylväsryhmän väliseen 3 kjs kaareen. 8 kjs, pylväsryhmä edellisen kerroksen jälkimmäisen pylväsryhmän väliseen 3 kjs kaareen. Virkkaa 3 kjs ja käännä työ.

Tee näitä kerroksia 50 kpl, ja yhdistä viimeisellä kerroksella renkaaksi piilosilmukoin.

Seuraavaksi tehdään pikkittainen kuvio.

1 krs. Vie lanka piilosilmukoilla nyörikujan en-

kjs = ketjusilmukka
ks = kiinteä silmukka
ps = piilosilmukka
p = pylväs
pp = pitkä pylväs
s = silmukka
Pylväsryhmä = 3 p, 3 kjs, 3 p

Kaunis valkoinen pussukka sopii vaikka morsiamelle tai muun kesäisen juhlapuvun seuraksi.

simmäiseen käännöksessä syntyneeseen 3 kjs kaareen. *pylväsryhmä käännöskaa-reen, 6 kjs, seuraavaan kaareen ks, 6 kjs, kaareen pylväsryhmä, 6 kjs, kaareen ks, 6 kjs, kaareen ks, 6 kjs, kaareen ks, 15 kjs, kaareen ks, 6 kjs, kaareen ks, 6kjs, kaareen ks, 6 kjs, pylväsryhmä, 6 kjs, kaareen ks, 6 kjs, pylväsryhmä, 6 kjs, kaareen ks, 6 kjs.*

Toista *_* kerros loppuun.

Lopeta kerrokset aina piilosilmukalla edellisen kerroksen ensimmäiseen pylvääseen.

Aloita kerrokset aina siirtymällä piilosilmukoin edellisen kerroksen pylväs-

ryhmän kaareen, 3 kjs joka muodostaa ensimmäisen pylvään pylväsryhmään.

2krs.* Pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä edellisen kerroksen pylväsryhmän kaareen, 8 kjs, ks keskikaarta edeltävään edellisen kerroksen ks:aan,. 3 kjs, 25 p 15 kjs kaareen, 3 kjs, ks ensimmäiseen keskikaaren jälkeiseen edellisen kerroksen ks:aan, 8 kjs, pylväsryhmä edellisen kerroksen pylväsryhmän kaareen, 8 kjs, pylväsryhmä edellisen kerroksen pylväsryhmän kaareen, 8 kjs* Toista *_*

3krs. * Pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8kjs, virkkaa (1 p, 1 kjs) keskikaaren jokaiseen pylvääseen, 8 kjs,

pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8 kjs* Toista *_*

4krs.* Pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8 kjs. Keskikuvioon jokaiseen pylvään väliin ks, 3 kjs. Keskikuvion viimeisen ks jälkeen 8 kjs, pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8 kjs.* Toista *_*

5krs. * Pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8kjs, ks keskikuvion ensimmäiseen 3 kjs kaareen. *3kjs, ks.* toista keskikuvion loppuun. Pylväsryhmä, 8 kjs, pylväsryhmä, 8 kjs*

Jokaisella loppukerroksilla vähenee yksi kaari muodostuen keskikuvion tulppaanin. Lopuksi yhdistä pylväsryhmät piilosilmukoin.

Tee kierrenyöri ja pujoita se nyörikujan. Vuorita pussi. Tee halutessasi hapsut pussin alaosaan.

Älä anna pinnan palaa, jos joudut purkamaan.

Maaliskuussa olemme pääsiäistunnelmissa

Pia ja Pirjo

Taidokas pyyheliinapeitto

Ansa Ahokkaan kaappien kätköistä saimme viime kesän hiitolaisten käsitöiden näyttelyyn tämän taidokkaasti kirjaillun ja hyvin säilyneen pyyheliinapeiton.

Floridan Karjalaiset järjestävät Karjala-viikon

Floridan Karjalaisten puheenjohtaja kurkijokelaistustainen Ray Heinonen lähetti postia ensi viikolla siellä alkavasta reippaasta Karjala-viikosta. Piirakkakurssilla voi opetella karjalanpiirakoiden leipomista, elokuvailla voi katsoa perisuomalaisista miestä – Simpauttajaa, lounaan yhteydessä on mahdollisuus tutustua Muistojen näyttelyyn, joka on koottu luovutetusta Karjalasta tuoduista esineistä. Pitkä matka on karjalaisesineillä ollut ”rapakon taa”.

”Wiipurin ilot” – Naamiotanssit illanvietossa palkitaan paras naamiatasu ja laitetaan jalalla koreasti Jaska Mäkynen ja Nelostien tahdeissa, eiköhän siellä illan mittaan muistella, että ”sellanen ol Wiipuri, karjalaisten kaupunki!”

Viestissään Ray Heinonen toivottaa: ”tervetuloa mukaan!” Vielä ehtii viikon viettoon palmujen alle Floridan lämpöön.

Karjalainen Kalavale -kalaretki

02/13/13 kello 8.00 am, Lantanen ranta, Lady K Ilmoittautumiset: Ray 562-318-5469, cell 960-355-1020

Luento- ja keskustelutilaisuus

02/15/13 kello 6.00 pm, M Trading "Muistoja ja tutkimuksia Karjalasta-Henkilo-kohtainen ja tutkijan näkökulma" Alustaja: Helena Helmeri, Ph.D., Department of English, Professor and Chair, Journal of Finnish Studies, Editor-in-Chief Sam Houston State University, Huntsville, Texas

Patriotic Spectacular-konsertti

The New Presbyterian Church, Pompano Beach 02/17/13 kello 12.45 bussikuljetus Suomi Talolta Kuljetus \$10, Karjalaiset ilmaiseksi Ilmoittautumiset: Seppo 561-582-9315

Karjalainen lounastapahtuma & Muistojen näyttely

Lauantai 02/09/13, klo 1-3 pm, Suomi Talo

Noutopöytä Liput \$20 Suomi Talo, Palm Beach Bakery, Ainaoivari

"Vapauden Hinta" museo aukki

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

Muistojen näyttely Koottu Karjalasta tuoduista esineistä

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

Muistojen näyttely Koottu Karjalasta tuoduista esineistä

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

"Wiipurin ilot" Naamiotanssit/Masquerade Ball

Lauantai / Saturday 02/16/13 Klo 7.00 pm Suomi Talo / Finland House Liput/Tickets \$ 15

Jaska Mäkynen & Nelostie

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

Muistojen näyttely Koottu Karjalasta tuoduista esineistä

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

Muistojen näyttely Koottu Karjalasta tuoduista esineistä

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Jaska Mäkynen & Nelostie viihdyttävät

Muistojen näyttely Koottu Karjalasta tuoduista esineistä

Mukana myös Finnish Treasures Gift Shop

Sukututkijat katsovat menneeseen - toimintaa ja tapahtumia viime vuodelta

Sukututkimuspiiri on 14. toimintavuotenaan koostunut totutun tavan mukaisesti kuukausittain, kesäkuukausia lukuun ottamatta. Kokoukset on pidetty Karjalatalolla Helsingissä. Tapaamisia on ollut yhteensä 10.

Varsinainen kokousaika on ollut klo 18–21. Ohjelman mukaisesti piiriläisiä kokoontuu paikalle jo klo 15, jolloin on ollut mm. mahdollisuus opetella sukututkimusmenetelmiä, kysellä muilta harrastajilta tietoja ja vaihtaa kahdenkeskisiä ajatuksia tutkimuskohteista. Kussakin kokouksessa on – muiden sukututkimuslistien asioiden ohella – käsitelty myös ennalta sovittua aihetta, johon osallistujat ovat voineet valmistautua. Kokouksissa on aika-ajoin

käsitelty myös DNA-sukututkimusta DNA-testin tehneiden osallistujien kuulumisten muodossa.

Kurkijokelainen-lehteen on piiriläisten toimesta tuotettu artikkeleita tapaamisissa käsitellyistä aiheista (v. 2012 esim. DNA-sukututkimus sekä Kurkijoen ja Hiitolan yleisimmät sukunimet).

Laajentuvaa toimintaa

Piirin toiminta on vuoden aikana maantieteellisesti merkittävästi laajentunut. Loimaan ja Porin seudun rikas hiitolais- ja kurkijokelaistainen asujaimisto voi nyt osallistua piirin toimintaan lähempänä asuinsijaansa.

Piirin pitkäaikaisaktiivi Harri Kekki käynnisti erityi-

sesti hiitolaisille suunnatun sukupiiritoiminnan Porissa. Syksyllä päätettiin käynnistää sukututkimus-piirin toiminta myös Loimaalla. Toimintaa pohjustava tilaisuus järjestettiin 28.11.2012. Osallistujamäärä (34) kertoi merkittävästä kiinnostuksesta sukututkimuksen kautta entisiin kotipitäjiin.

Loimaan piirin tapaamiset toteutetaan kuukausittain kuten Helsingissäkin. Toistaiseksi Helsingin piiriläiset käyvät Loimaan tapaamisia vetämässä ja perehdyttämässä aloittelijoita sukututkimuksen perusteisiin, kunnes paikallisista harrastajista löytyy vastuhenkilöitä.

Piirillä oli tavan mukaan sukututkimuspiste Kurkijoen pitäjäjuhllilla elokuun toisena viikonlop-

Sukututkija Veikko Repo (vas.) keskustelelee Pitäjäjuhlavieraiden kanssa elokuussa 2009

Vuoden 2012 tapaamisten ajankohdat, erityisteemat ja osallistujamäärät

Ajankohta	Erityisteema	Osallistujia
19.1.2012	Urheilu Hiitolassa ja Kurkijoella	10
16.2.2012	Taiteilijat Hiitolassa ja Kurkijoella	12
15.3.2012	Suvut Kiiski ja Pösö - mitä tiedämme niistä	16
19.4.2012	Kyläkirjateema	16
24.5.2012	Kurkijoen ja Hiitolan yleisimmät sukunimet, ”Top” 50	10
23.8.2012	Suvut Heinonen ja Kiuru - mitä tiedämme niistä	9
20.9.2012	Kurkijoen maatalousoppilaitokset	17
18.10.2012	Evakuointi Kurkijoella ja Hiitolassa talvisodan jälkeen	12
19.11.2012	Kurkijoki ja Hiitola vanhoissa kartoissa	13
20.12.2012	Kurkijoki ja Hiitola kirjallisuudessa	9
	Kokouskäyntejä yhteensä	115

puna Loimaalla. Edellisenä viikonloppuna päivystettiin Hiitolan pitäjäjuhllilla Porissa. Piirillä oli samoin edellisvuosien tapaan oma osasto maan suurimmassa vuosittaisessa Kuulutko sukuuni -tapahtumassa Vantaalla lokakuussa.

Kolmen piiriläisen toteuttama Alhon kyläkirjahanke päättyi kirjan julkaisemiseen talvella 2012. Syksyllä käynnistyi Särkijärven kyläkirjahanke.

Kyläkirja-teemaa on piirissä käsitelty uusien hankkeiden innostamiseksi.

Jäsenmaksua ei kerätä

Piirillä ei ole jäsenmaksua. Kokousten käyttämisen Karjala-talossa ovat edelleen maksaneet Kurkijoki-Säätiö ja Hiitola-Säätiö. Kokousten omatoimittajien kustannukset kerätään paikalla. Tästä kahvikassasta maksetaan piiriin käytössä

olevan varastokaapin vuokra. Avustusta ”emoyhdistyksiltä” ei vuodelle 2012 anottu, koska piirin anomukset eivät ole aiempinakaan vuosina tuottaneet tulosta. Varojen puute on estänyt käyttämästä ulkopuolisia esitelmöitsijöitä sukututkimuksellisesti kiinnostavissa aiheissa.

Ahti Kurri
Hiitolan-Kurkijoen
sukututkimuspiirin pj.

Karjalan Liiton hiihtomestaruuskilpailut Suksille Säskylään

Lumiset talvet suosivat jälleen eteläistenkin hiihtokilpailujen järjestäjiä. Lumesta ei ole puutetta Säskylässä, jossa suunnitellaan lauantaina 16.2. järjestettävää Karjalan Liiton hiihtomestaruuskilpailuja.

Ilmoittautuneita kilpailuihin mahtuisi mukaan enemmänkin. Nyt kaikki kykenevät suksille ja hiihtämään Säskylään, innostavat kilpailun järjestäjät.

Sarjoja löytyy 12-vuotiaista aina yli 80-kymmppisiin

asti, joten ikä ei ole kenellekään este. Matkat vaihtelevat 3-10 km:iin.

Ilmoittautumiset 11.2. mennessä tai rajoitetusti jopa kilpailupaikalla, osallistumismaksukaan ei muodostune kellekään esteeksi,

Kisajärjestäjät vas. Jouko Hörkkö Karjalan Liiton valvoja, Juhani Moisio kilpailun johtaja, Paavo Tuunainen Vampulan Karjalaiset ja Mauno Kotamäki Vampulan Urheilijat.

Kilpailu järjestetään Vampulan ulkoilumajan maastossa. Kanttiinista löytyy purtavaa ja hiihtäjille on sauna lämpimänä suorituksen jälkeen. Ulkoilumajan edessä järjestäjistä Jouko Hörkkö, Juhani Moisio, Paavo Tuunainen ja Saara Hörkkö.

alle 16-vuotiaita 10,00, muilta 15,00 etukäteen ilmoittautuneilla, kilpailupaikalla 5,00 enemmän.

Lisätietoja www.karjalanliitto.fi tai Liisa Koiranen 050-3602201, liisa.koiranen@proagria.fi

Kisamatkat ja -sarjat

N/M12, N/M14 ... 3 km
N/M16, NYL, N35, N45, M60, M65 ... 5 km
MYL, M35, M45, M55 10 km
N55, N60, N65, N/M70, N/M75, N/M 3 km

Jatkoa sivulta 1

kein hyvin, parkkipaikka oli täynnä, satakunta ihmistä kävi täällä ja hiihtäjiä oli 15.

Hiihtäjäksi oli etukäteen kutsuttu paikallisia hiihtopersonia, mutta osallistua sai kuka tahansa sopivilla välineillä paikalle tullut. Kurkijokelaisjuurinen, Markku Ahokas hiihtikin kisoihin kotipihaltaan, toiset taas kaivoivat perinnevälineistönsä uuden uutukaisen auton takakontista. Nostalgia ja nykyaika kohtasivat.

Tulevana syksynä Suksimuseon välineistöä voi nähdä Peter Franzenin elä-

mästä kertovassa elokuvassa ”Tumman veden päällä”. Elokuvan tekoon on lainattu 1970-luvun hiihtovälineistöä suksista suksivoiteisiin ja asusteisiin. Osa välineistä on peräisin Raimo Peiposen viime vuonna tekemästä suuresta lahjoituksesta, joka käsitti uusia, vielä paketissa olevia 1970-80 luvun Järvisiä.

Suksimuseoon voi tutustua lumiaikaan sunnuntaisin klo 12-16. Museo toimii Juvan ulkoilumajalla huoltorakennuksessa, joka on kokonaisuudessaan varattu museon käyttöön.

Helena Sulavuori

60 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

Laskiainen

Soskuan tyttöjä ladulla laskiaisena, 1934. Vasemmalta Lilja Matikainen, Hilja Kontulainen, Lempi Matikainen ja Tyyne Laukkanen (Uudestakylästä). Kuva toimituksen nyt liittämä, ei ollut alkuperäisessä kirjoituksessa. Kuva: Kurkijoki-museon valokuva-arkisto nro 319, kuvaaja Pekka Teräntö.

Lehtemme Karjalassa syntyneille lukijoille etenkin vanhemmalle polvelle johonkin tänäkin laskiaisena mieleen lapsuuden laskiaiset, niiden viettotavat, laskiaisruokineen, mäenlaskuineen ja retkineen. Karjalaiset maisemat kuten muistamme olivat kuin luodut laskiaispäivien mäenlaskuun. Kautta pitäjämme oli suorastaan loistavia sekä kelkkailu- että suksimäkiä, joihin laskiaisamuna koontui vanhempaakin väkeä, etenkin silloin jos sattui sellaisia talvia, että pitempikaisten suojien jälkeen oli tullut hankikanto. Kyllä silloin iloiset huudot täyttivät ilman kun reet kiisivät rinneitä alas, täyteenahdettuina poikia ja tyttöjä, jokin vanhempikin mukana. Kun illan hämärtäessä hajaannuttiin koteihin teki sorkkarokka hyvin kauppansa nälkäisiin suihin. Vanhoista laskiaistavoista olisi varmaan monella vanhuksella paljon kerrottavaa, jota lehtemme mielellään julkaisisi. Sen ainakin tiedämme että laskiaisleikit jolloin poikamiehet soittaja mukanaan ajoivat

johonkin naapurikylään, jopa naapuripitäjänkin tytötaloon olivat hyvin yleisiä. Senjälkeen kun nuorisoseurat alkoivat vaikuttaa tulivat rekiretket ja iltamavierailut hyvinkin muotiin ja näissä oli monasti hyvääkin ohjelmaa leikin lomassa. Tämöisiä laskiaisretkiä on monen lukijamme mielessä moniakin.

Maisemat uusilla asuma-alueilla ovat muuttuneet, mutta sittenkin löytyy paikkoja joissa on mahdollisuuksia nuortemme laskea pikku mäet, eikä se tekisi pahaa vaikka me vanhemmatkin nousisimme suksille ja tekisimme pikku lenkin, vaikkapa aukeankin yli tervehtimään jotakin naapuria. Reki- ja vierailuretkiä näkyvätkin lukijamme harrastavan joten siinä suhteessa tulevatkin perinteet hoidettua. Emmeköhän sopisi siitä että me laskiaisestakin siirtäisimme kaiken sen mitä siirtää voimme nykypäiviin, rikastuttamaan arkeamme.

Kurkijokelainen N:o 7 – 1953, lauantaina helmikuun 14. p:nä.

Kurkijoen museossa tapaat suomenkieltä taitavan Marina Petrovan

Lahdenpohjan piirin Kurkijoen museossa vierailijat ottaa joka kerta yhtä ystävällisesti vastaan Marina Petrova, kaikille matkalaisille tutuksi tullut keskuksen johtaja. Ensi kertaa vierailivat yllättää Marinan suomenkielen taito.

Marina on laaja-alaisesti kiinnostunut koko alueen historiasta aina arkeologisista kaivauksista tämän päivän kehitykseen Kurkijoella. Marina on koulutukseltaan biologi, joten erityisesti luonto on häntä lähellä. Hänen ottamiaan luontokuvia Kurkijoelta olemme monesti saaneet ihailla lehtemme sivuilta. Aiemmin hän on toiminut Kurkijoen koulun

biologian ja kemian opettajana.

Suomenkielen opiskelun hän aloitti omatoimisesti ja myöhemmin Suomessa Turun kristillisellä opistolla ja muissakin paikoissa. Kielien opiskelun kautta myös Suomen kulttuuri on alkanut kiinnostaa häntä. Hän on pitänyt kielikursseja muillekin tarvittaessa, tälläkin hetkellä hänellä on oppilanaan pari tyttöä.

Yli 25 vuotta Kurkijoella asunut Marina on edelleen sitä mieltä, että se on ”kaunein paikka maailmassa”, samaa mieltä on varmaan moni muukin lukijamme. Erityisesti Laatokan ranta viehättää häntä. Lempipai-

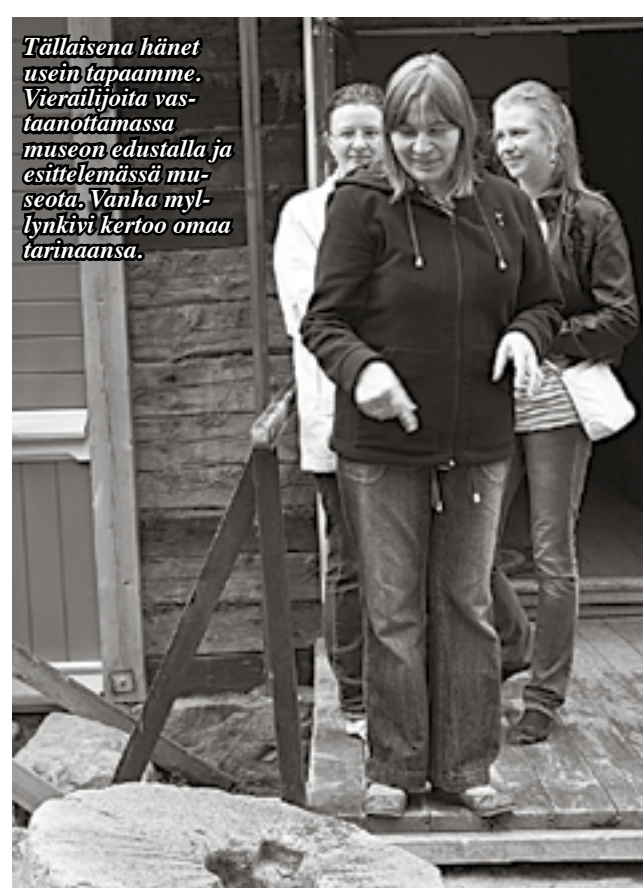
Marina vieraili Kurkijokelaisen 60-vuotisjuhliissa syksyllä 2009 ja toi museon tervehdyksen.

kakseen hän mainitseekin Lapinlahden ja Vätikan. Ensimmäistä retkeään yhdessä Leo Nenosen kanssa hän muistelee lämmöllä. Hän toivoo Laatokan rantojen säilyvän tulevaisuudessaakin vapaina, kaikkien kulkijoiden kuljettavina.

Luonnonsuojelu ja ympärillä olevan luonnon seuraaminen ovat hänelle tärkeitä. Hän iloitsee, että linnut ja perhoset ovat palanneet, kun enää ei käytetä kemikaaleja maanviljelyksessä, samoin kalakanta on parantunut. Iloisena ja optimistisena ihmisenä hän katsoo toiveikkaasti tulevaisuuteen. Moni asia on menossa parempaan suuntaan.

Kurkijoki-Säätiön ja muiden Kurkijokeen liittyvien tahojen kanssa Marina on tehnyt ja tekee jatkuvasti kullannarvoista yhteistyötä. Häneltä voi kysyä historiasta, retkistä, matkajärjestelyistä ja aina saa arvokkaan vastauksen. Tarvittaessa hän on toiminut myös tulkkinamme, kuten viime syksynä tavatessamme Kurkijoen ja Elisenvaaran kuntien johtohenkilöitä.

Helena Sulavuori

Tällaisena hänet usein tapaamme. Vierailijoita vastaanottamassa museon edustalla ja esittelemässä museota. Vanha myllynkivi kertoo omaa tarinaansa.

Marina opettajana Kurkijoen koulussa. Kuva: Leo Nenonen.

Lämpimät onnittelut
Marinalle

t. Kurkijoki-Säätiö
Kurkijokelainen ja
museossa vierailleet matkalaiset

Sydämelliset onnitteluni
**Marinalle,
ystävälleni**

Leo Nenonen

Sinikka Nenonen,
Marinan suomalainen
ystävä, laskee Lapinlahdelta Marinan
kanssa poimimansa
kukat sankarihaudalle
14.8.1990.

Kurkijoen kirjaston toiminta päättyi talvisotaan

Kurkijoelle perustettiin lainakirjasto lahjoitusvaroin vuonna 1850 rovasti Hartmannin toimesta. Kirjoja saatiin hankittua peräti 350 nidettä. Määrää pidettiin siihen aikaan suurena. Lainausta oli aluksi maksutonta.

Rovasti Hartmannin kuoltua kirjasto pääsi pahasti rappeutumaan vastuuliseen hoitajan puutteesta. Osa kirjoista jopa hävisi.

Vuonna 1876 järjestettiin kirjastoarpajaiset, tuotto oli 500 markkaa. Tuotolla saatiin kirjasto kuntoon ja hankittiin 200 uutta kirjaa.

Kirjasto sijoitettiin kir-

konkylän kansakoululle ja hoitajaksi valittiin opettaja H.J. Matikainen. Lainatuista kirjoista päätettiin periä 10 pennin kertamaksu tai yhden markan vuosimaksu. Kunta päätti avustaa kirjastoa vuosittain 100-250 markalla. Kirjojen valinnasta vastasi kansakoulun johtokunta. Ohjeena oli: puolet kirjoista piti olla jumalallisia kirjoja.

Vuoden 1883 kuntakokouksessa pastori C. G. Olsoni puhui kauniisti kirjaston puolesta todeten ”kirjasto on saanut suurta siunausta pitäjän lukutaidon edistämistä”. Niinpä kirjastolle

myönnettiin kiinteä 250 markan vuosittainen avustus sekä lainaajille yhden markan vuotuinen jäsenmaksu.

Lahjoituksia kirjastolle

Kauppiaas J. Häkli lahjoitti vuonna 1901 kunnalle 5 000 kultamarkkaa, jonka tuotto oli käytettävä kirjaston hyväksi. Kirjastoa kartutettiin myös iltamatuloilla ja pienemmillä lahjoituksilla.

Vuoden 1913 kuntakokous päätti kirjastoverosta, joka oli 6 penniä asukasta kohti. Samalla poistettiin lainaus- ja jäsenmaksut.

Kirkkonkylän kansakoulun pihalla pidettiin usein kesäjuhlia. Koulu toimi myös kirjastona, myöhemmin kantakirjastona. Kuva. Kurkijoki-museon kuva-arkisto nro 2633/Lyyli Hiltusen kok.

Lainaustoiminnan todettiin olevan erittäin vilkasta. Kirjoja oli 500 kappaletta ja lainauksia 4 000. Elisen-

vaaraan perustettiin sivukirjasto ja kirjaston hoitajalle myönnettiin 5 markan vuosipalkka.

Kirkkonkylän kirjastoa alettiin kutsua kantakirjastoksi. Sitä mukaa kun kansakouluja rakennettiin niihin perustettiin pieniä kirjastoja, joita opettajat hoitivat työnsä ohessa. Näitä pieniä koulukirjastoja kutsuttiin piirikirjastoiksi. Näillä periaatteilla kirjastot toimivat talvisotaan asti.

Kirjojen evakuointiin ei ollut aikaa

Talvisodan päätyttyä evakuointi Kurkijoella oli yhtä kaaosta. Muutamassa päivässä piti saada kunta tyhjäksi asukkaista. Siinä kiireessä kirjoja eikä muitakaan koulutarvikkeita eh-

ditty ottaa mukaan. Kaikki jäivät paikoilleen.

Jatkosodan aikana Kurkijoki vallattiin. Palatessa todettiin muutama koulu poltetuksi, pulpetit rikotuiksi ja kirjat hävitetyiksi. Asemasodan aikana kirjastoasi-oihin ei ehditty paneutua, oli paljon muuta tekemistä eikä varojakaan ollut. Tuskin ihmisillä olisi ollut edes aikaa lukemiseen.

Kurkijoen kirjaston 90-vuotinen taival päättyi talvisodan päättymisen myötä. 23.3.1940 Kurkijoki luovutettiin virallisesti venäläisille. Tähän päivään katsotaan kirjastonkin toiminnan päättyneen.

Erkki Poutanen

Lähde:

Kurkijoen historia osa IV

Lainan päivää 8.2. vietetään kirjastojen päivänä.

Kurkijoen kirjaston ensimmäiseksi hoitajaksi valittiin opettaja Matikainen, kuvassa keskellä. Opettaja Matikainen toimi myös valokuvaajana tallentaen monia perhejuhlia ja muita tapahtumia. Luokkakuvaa vuodelta 1901-02. Kuva: Kurkijoki-museon kuva-arkisto nro 29.

Vampulan kirjastosta löytyy Kurkijoki-kirjoja

Vampulan kirjaston perustamisesta tuli viime vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Perustamista juhlittiin 10.10. avoimien ovien ja kakkukahvien kera. Juhlavuoden aikana kirjaston kävijä- sekä lainausmäärät nousivat hieman edellisvuoteen verrattuna, joten juhlavuosi sujui erittäin hienosti, kertoo kirjastonhoitaja Piia Sundman.

Vampulan Karjalaiset veivät juhlijoille Kurkijoen kirjaston historiikin. Kirjastonhoitaja Piia Sundman otti suurella kiitollisuudella historiikin vastaan ja lupasi säilyttää sen kurkijokelaisia koskevassa arkistossa.

EP

Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat täydet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:
1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996(4 kpl), 1997(2 kpl), 1998(3 kpl), 2001.
Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.
1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1987, 1989, 1990, 1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002.
Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Kari Rahialan kokoelmasta

Kurkijoen Osuusmeijerin tavaramerkin rekisteröinti-ilmoitus vuodelta 1895.

Tidningen utgives af Industristyrelsen i Finland i veckorna, och följer de officiella tidningarna. Å Industristyrelsen säljas lösa nummer till 25 p.

Lehden ulosantaa Teollisuushallitus Suomessa vapaina viikkoina, jotka seuraavat virallisia lehtiä. Teollisuushallituksessa myydään yksittäisenä, 25 patti.

Industristyrelsen i Finland gör veterligt: hos Industristyrelsen hafva inregistrerats följande varumärken under nummer och tider, som nedan angifvas:

Teollisuushallitus Suomessa ilmoittaa: Teollisuushallituksessa ovat seuraavat tavaramerkit rekisteriin otettut allamainittuun numerjärjestykseen ja siinä ilmoitettuun aikaan:

No 173.

Kurkijoen osuusmeijeri Osake-yhtiö, aktiebolag i Kurkijoki.
Postadress: Kurkijoki.
Märket begagnas för mejeriprodukter.
Anmält den 2 och inregistrerat den 3 Juli 1895.

Kurkijoen osuusmeijeri Osake-yhtiö Kurkijoen.
Postiosoite: Kurkijoki.
Leimaa käytetään meijerituotteita varten.
Ilmoitettu 2 ja rekisteriin otettu 3 p. Heinäkuuta 1895.

Paavon kynästä:

Kurkijoen poika Lapin savotoissa 1950-luvulla

Ei siel Muonios kaik ole-mise ja elämise meininkit olliet jätkien varas, osattii siel omin passiinki.

Hirri talutti vihviläs heinikos sokijaa ennuo, hää seisautti enon lavo seinää vaste: yppää eno, oja ässä!

Män siel kylä omalki eläjäl pasmat sekasi. Kylä kohal rajajoves ol loiva koskivirta, talvel se jääty umpie. Paikapaiko ol sullii pyörteitä. Mies tuumas, kyl tää elämä

selkemyö kerral, ko hää hyppää koske silmäkkiehe. Kää vaa sillei et alempana isomp pyörre muljautti hänet jään pinnal. Mies kävel kottii, laitto piisii tulet, kuvattvel vaattiet. Hää pan pan-nun tulel, tek ihtiesä kans sotut selväks ja alko elämää tasasta ja rauhallista elämää.

Kuuteki käi mieles, ois-koha iänpäivänä millokaa häntä löyvetty. Ni hää kirjutti putelpostii, pan siihe kirjekuore osoittiel ja pos-

timerkil. Hää saiki tiijjon Ruotsi puolelt Haaparan-nast kevään.

Elämä olj jo illas, ko yk-si ollessaa mietti: Täl samal kyläl mie olen olt ja elänt koko ikkään, Kaukasjärve ja Pakavaara savottaa etelämpänä en ole käynt. Neki on oma pitäjä puoles. Siin käi äkkivälläys, niiko tuljitu raapasu: Oiskoha sitteki pient puotaija siihe alempaa avantuo, ois näht maalimaa.

Kurkijoki taiteilijan silmin

Maisema Laatokalta

Kurkijoki - museolle
avaispäivänä 18.5.1980
B. Lindholm
"Maisema Laatokalta!"
Kari Rahiala

B. Lindholmin maalauksen etsauksen kuvajäljennös, kuva on kooltaan 36 x 30 cm. Teosta ympäröi kullattu kapea kehys. Jäljennös löytyy Kurkijoki-museon kokoelmasta numero 121. Taulun on museolle lahjoittanut Kari Rahiala.

Etsauksen edessä on teksti:

B. Lindholm pinxt, G.W. Eklund kustantaja, F. Tilgman kivipaino 1887

Kurkijoki taiteilijan silmin –palsta julkaisee taiteilijoiden teoksia Kurkijoesta.

Löytyykö kodistasi tai tiedätkö, mistä löytyy teoksia? Kuvaa teos ja kerro taiteilijasta, jos tiedät hänestä jotakin tai anna vinkki!

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.

Postista saa "Osoite muuttuu"-kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA, puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

160 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen N:o 4 – 1953, lauantaina tammikuun 24. p:nä.

kurkijoki.fi
on oikea tietopankki

Eskon puumerkki

Hiitolaiset hiihti Ylläksellä

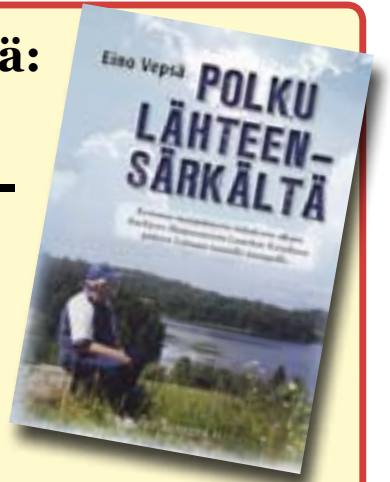
Terveiset Äkäslompolaan kolme talvimatkalta. Porukka kokoontumassa ja lähdössä päivän hiihtolenkeille, kukin omien kykyjensä ja voimiansa mukaan. Vas. Marketta Linna, Salme Rekola, Matti Linna, Terttu Ketola, Tarja Porthan, Eva Pia Virkkunen. Kuvan lähetti Raija Laaksonen

Eino Vepsä: Polku Lähteen-särkältä

Karjalaispojan taival Kurkijoelta Loimaan saviseudulle. Kahden kotiseudun mies kertoo monivaiheisen elämäntarinansa.

Hinta 23,00 (sis. alv) + mahd. postituskulut

tilaukset: 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi tai toimituksen aukioloaikoina, Koulukuja 7, Loimaa

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppialankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Murteella

Vastaukset

1. Punnus / paino
2. Lomake
3. Tilapäinen vuokralainen
4. Emalinen kulho
5. Äly
6. Häkä
7. Karstattu villahahtuva
8. Tarttua kiinni
9. Laittaa itsensä koreaksi
10. Riittoisa

Murresanat koonnut Raija Laaksonen.

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA

LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimena:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

kurkijoki.fi
on oikea tietopankki

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 49 eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

LUKIJAMATKAT

I Sotahistoriallinen matka

Sortavala-Kurkijoki-Muolaa

ke-su 24.-28.4.

oppaana evl evp Aimo Kiukas

- aiheina mm. Tyrjä (jos saamme luvan), Elisenvaara, Äyräpää, Kiviniemi, Tali-Ihantala, Viipuri

Alustava matkaohjelma:

ke: Loimaa-Helsinki-Niirala-Sortavala, yöpyminen Sortavalassa

to: Sortavala-Lahdenpohja-Tyrjä/Raivio-Kurkijoki, yöpyminen

Kurkijoella

pe: kiertojelu Kurkijoella mm. Elisenvaara

la: Kurkijoki-Hiitola-Käkisalmi-Kiviniemi-Kuusaa (Muolaa), yöpyminen

Muolaassa

su: Kuusaa-Heinjoki-Tali-Portinhoikka-Ihantala-Viipuri-Helsinki-

Forssa-Loimaa-Turku

Majoitus: 1 yö Sortavala-hotellissa, 2 yötä Kurkijoen kirkonkylässä

Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja

tarvittaessa kotimajoituksessa, 1 yö Vanhassa Navetassa

Muolaassa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä,

paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut.

HUOM! Ilmoittautumiset 14.2. mennessä

460 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ tarvittaessa ryhmäviisumi 69 €

II Talkoomatka Kurkijoelle

to-su 23.-26.5.

- teemana siistiä hautausmaita ja kirkonmäkeä

Alustava matkaohjelma:

to: Turku-Loimaa-Helsinki-Syväoro Parikkala (jos lupa järjestyy)-

Elisenvaara-Kurkijoki tai

Turku-Loimaa-Helsinki-Viipuri-Kurkijoki

pe: klo 9-15 talkootyötä, iltapäivällä kiertojelu Vätikkään ja Tervuon

la: klo 9-12 talkootyötä, iltapäivällä kiertojelu Elisenvaaraan

- mahdollisuus omakustanteisiin kotipaikkakäynteihin takseilla

su: Kurkijoki-Käkisalmi-Viipuri-Helsinki-Loimaa-Turku

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4

hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä,

paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut.

Jos talkoolaisia ei tule riittävästi, niin loppupaikat täytetään muilla

matkalaisilla ilmoittautumisjärjestyksessä.

290 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ tarvittaessa ryhmäviisumi 68 €

Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta.

Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen.

Viisuminanomuskaavake lähetetään toimituksesta kirjeen yhteydessä tai sen voi poimia mm. Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

III Valamon luostari-Kurkijoki

pe-ti 7.-11.6.

Alustava matkaohjelma:

pe: Loimaa-Helsinki-Vaalimaa-Viipuri-Käkisalmi-Kurkijoki

la: kiertojelu Kurkijoella

su: kotiseutumatkoiden päivä

la: Kurkijoki-Sortavala-Valamo, opastettu kierros Valamossa,

yöpyminen Valamossa

su: Valamo-Sortavala-Niirala-Lappeenranta-Helsinki-Loimaa-Turku

Majoitus: 3 yötä Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin

hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja tarvittaessa

kotimajoituksessa, 1 yö Valamossa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä,

paitsi tiistaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

480 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ tarvittaessa ryhmäviisumi 69 €

(hintaa tarkentuu helmikuun loppuun mennessä, kun Valamon hinnat varmistuvat)

IV Kurkijoki

to-su 15.-18.8.

teemana Kurkijoen kirkolliset rakennukset

Alustava matkaohjelma:

to: Loimaa-Helsinki-Rajahovi-Viipuri-Käkisalmi-Kurkijoki

pe: kiertojelu Kurkijoella, kirkot, pappilat, hautausmaat yms.

la: kotiseutumatkoiden päivä, iltakävely Lopotissa

su: Kurkijoki-Käkisalmi-Viipurin linna-Helsinki-Loimaa

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4

hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä,

paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

340 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ tarvittaessa ryhmäviisumi 68 €

Sitovat ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN,

matka I 14.2. mennessä, matka II 10.4. mennessä,

matka III 30.4. mennessä, matka IV 4.7. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja torstaisin

klo 9-14, puh., 050-521 3336

Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen

matkan alkua.

Matkat toteutuvat, jos lähtijöitä on vähintään 30. Matkoille II (talkoomatka) ja III (Valamon matka) mukaan mahtuu korkeintaan 35 henkilöä.

Muutokset alustavaan ohjelmaan ja hintoihin mahdollisia.

Vastuullinen matkanjärjestäjä:

Turun NEVA TOURS OY